

Benjamin Kelstrup Turner,
betu@jm.dk

Julie Ebner Buchwald
jueb@jm.dk

Sarah Skafte-Vaabengaard
vbs@jm.dk

IDA's bemærkninger til udkast til revision af de danske logningsregler

29. april 2021

Med tak for møde den 16. april sendes hermed Ingeniørforeningen, IDAs kommentarer skriftligt til udkast til revision af de danske logningsregler. IDA har følgende bemærkninger:

1. Vedr. Generel og udifferentieret logning ved trusler mod national sikkerhed.

Ifølge udkast til revision af logningsreglerne fra Justitsministeriet fastslår La Quadrature du Net – dommen fra 6. oktober 2020, under hvilke betingelser medlemsstaterne har mulighed for at pålægge teleudbydere m.v. at lagre (logge) trafik- og lokaliseringsdata med henblik på at beskytte den nationale sikkerhed (s.11 ff). Justitsministeriet ser ikke dommen som en hindring for at foretage en generel og udifferentieret logning af trafik- og lokaliseringsdata for en begrænset periode (man forestiller sig 1 år med mulighed for forlængelse). Logningen må dog ikke have systematisk karakter.

IDA læser Justitsministeriets definition af alvorlig trussel mod national sikkerhed som, at man vil følge CTAs vurdering af terrortruslen mod Danmark i forhold til de fem niveauer ingen, begrænset, generel, alvorlig og meget alvorlig. (s. 22 ff). Trusselvurderings-niveauet "alvorlig" har været gældende siden 2014. Det er således argumentet, at Danmark ikke altid har været i denne situation. Det er Justitsministeriets vurdering, at trusselniveauet "alvorlig" fra CTA er begrundelse nok til at kunne retfærdiggøre en generel og udifferentieret logning og at denne vurderingsskala er tilpas dynamisk i karakter til, at logningen ikke kan siges at have systematisk karakter.

Forpligtigelsen vil gælde generelt og udifferentieret og inkludere ikke-aktiv kommunikation, altså også når en tændt mobiltelefon automatisk kommunikerer sin position til netværket.

IDA er teknologiens stemme nr. 1 – en forening for viden, netværk og interessevaretagelse.

Vores 125.000 medlemmer med tekniske, naturvidenskabelige og it-uddannelser arbejder for at skabe vækst og job samtidig med, at vi får løst store samfundsudfordringer.

Det foreslås, at logning skal gælde for 1 år.

IDA bemærker hertil, at hvis det nuværende trusselsniveau har været gældende i 7 år, er der næppe tale om en dynamisk model. Med et stabilt trusselsniveau over 7 år, så vil der være tale om systematisk logning og dermed er generel, udifferentieret logning ikke acceptabelt.

Hvis myndighederne anser generel, udifferentieret logning som nødvendigt for at sikre Danmark mod terrorangreb, så finder IDA det passende, at det begrænses til særlige situationer og til en begrænset periode. Det kan f.eks. være med statsbesøg eller ved konkrete trusler.

2. Brug af logning til bekæmpelse af grov kriminalitet

Ved grov kriminalitet tillader 6. oktober 2020 dommen målrettet logning, (jf. kriterier s. 28). Derudover fastslår Justitsministeriet, at der kan fastsættes lovgivningsmæssige foranstaltninger, der foreskriver generel og udifferentieret logning af de IP-adresser, der er tildelt kilden til en forbindelse.

Grov kriminalitet defineres som strafamme på 6 års fængsel (s. 70), men Justitsministeriet vil gerne undersøge om der kan ske en lempelse af dette kriminalitetskrav. Den målrettede logning kan omfatte en afgrænset personkreds, herunder tidligere dømte for grov vold, personer, der tidligere har været genstand for indgreb efter retsplejelovens kapitel 71, personer, som retshåndhævende myndigheder har en konkret formodning om har forbindelse til grov kriminalitet m.v. Men også "personer, der tidligere har været i kontakt med personer, som har været aflyttet med henblik på bekæmpelse af grov kriminalitet m.v."

IDA bemærker hertil, at grov kriminalitet og beskyttelse mod alvorlige trusler mod den offentlige sikkerhed ikke kan retfærdiggøre en generel og udifferentieret logning. Dog anerkender IDA, at målrettet logning kan være en mulighed, forstået som "et bestemt tidsrum og/eller et bestemt geografisk område og/eller en given personkreds, der på den ene eller den anden måde vil kunne være indblandet i alvorlige lovovertrædelser."

Det afgørende er, at denne personkreds defineres meget præcist. F.eks. finder IDA det bekymrende, at det også kan gælde "personer, der tidligere har været i kontakt med personer, som har været aflyttet med henblik på bekæmpelse af grov kriminalitet m.v." Det kan i princippet

være alt fra en tidligere skolelærer til familiemedlemmer, der intet har at gøre med kriminelle aktiviteter.

Samtidig finder IDA det bekymrende, at man overvejer at sætte definitionen af grov kriminalitet ned til en strafamme under 6 år. Det ligner en udvanding af begrebet grov kriminalitet og antyder, at man er på vej ned af en glidebane mod en stadig større andel af befolkningen, der kan logges. Det er her vigtigt, at man får helt og aldeles styr på proportionalitetsprincippet i forhold til den samfundsmæssige fordel ved at etablere så grænseoverskridende tiltag mod befolkningens ret til privatliv og privat korrespondance.

3. Fra teledata til internet

Indtil nu har man logget, hvor mobiltelefonerne befinder sig, hvem der ejer den, hvem man taler med, hvornår og hvor længe. Oplysningerne er blevet gemt i 5 år.

I følge Justitsministeriet anfører EU domstolen nu, at medlemsstaterne kan fastsætte national lovgivning, der muliggør generel og udifferentieret lagring af IP-adresser (s.13 ff). Det anses ikke for alvorligt indgreb og der er ikke krav om, at alvorlig kriminalitet eller sikkerhedstrussel. Justitsministeriet vurderer, at der på baggrund af La Quadrature du Net dommen kan pålægges registrering og opbevaring af oplysninger, der entydigt identificerer den enhed (tablet, mobiltelefon, pc mv.) som brugeren anvender. (s. 51 ff) Herunder IMEI-numre og MA-adresser.

Det foreslås derudover (s. 32 ff) at logning også gælder ikke-aktiv kommunikation, samt adgang til brugers adgang til internettet, bl.a. tidspunkt for kommunikationens start og afslutning og oplysninger om den tildelte brugeridentitet (IP-adresse), samt e-mail og internettelefonitjenester. Justitsministeriet foreslår, at det overvejes nærmere, hvilke nyere kommunikationsformer, der i givet fald skal være omfattet af logningen.

IDA bemærker hertil, at det bekymrende, at man udvider mulighederne for logning ved at inddrage ikke definerede "nye teknologier". Det må her forstås som bl.a. kommunikation over internettet, f.eks. chat eller videosamtaler. Det er et alvorligt skred i forhold til telelogningen hidtil.

4. Geografisk målrettet logning

Justitsministeriet anbefaler, at teleudbydere skal kunne pålægges at etablere geografisk målrettet logning, hvis der er forhøjet risiko i et givent område. Det gælder f.eks. områder med en "rockerborg" eller en hash-klub, lufthavne eller ved statsbesøg. Forsat foreslår man udvidelse til internetkommunikation og 1 års lagringstid.

IDA bemærker hertil, at det giver god mening med målrettet og tidsafgrænset logning ved klart afgrænsede områder som lufthavne og områder "ramt af" statsbesøg, men det kræver en meget klar og i praksis velfungerende geografisk begrænsning, som er præcis nok til, at det f.eks. ikke er hele boligområder i nærheden af en rockerborg, der logges.

5. Overgangsperiode

Indtil ny lov er vedtaget, vil Justitsministeriet gerne fortsætte den nuværende generelle og udifferentierede logning af hele den danske befolkning.

IDA bemærker hertil, at det er uacceptabelt, at man fortsætter systematisk og udifferentieret logning i strid med EU-domstolens afgørelser. Justitsministeriet har haft adskillige år til at udarbejde alternative modeller.

IDA ser frem til yderligere drøftelse, når lovforslaget om revision af logningsreglerne bliver sendt i offentlig høring, forventeligt medio august 2021, forud for fremsættelsen af forslag til revision, kalendersat til 6. oktober 2021.

Med venlig hilsen

Grit Munk
Chefkonsulent, IDA